

Impact Factor - 6.261

ISSN - 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S
RESEARCH JOURNEY

International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL
April-2019 Special Issue - 183 (B)

Multidisciplinary Issue

Chief Editor -
Dr. Dhanraj T. Dhangar,
Assist. Prof. (Marathi)
MGV'S Arts & Commerce College,
Yeola, Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Executive Editors :
Prof. Tejesh Beldar, Nashikroad (English)
Dr. Gajanan Wankhede, Kinwat (Hindi)
Mrs. Bharati Sonawane-Nile, Bhusawal (Marathi)
Dr. Rajay Pawar, Goa (Konkani)

This Journal is indexed in :

- University Grants Commission (UGC)
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

32	आशय व रूपबंध काही निवडक ग्रामीण कादंबऱ्या आणि लेखकांचा नवीन विचार डॉ. नानासाहेब पवार	160
33	आदिवासी कवितेतून चित्रित झालेले स्त्रीजीवन डॉ.नरसिंग कदम	169
34	स्त्री पुरुष सामानता आणि मंदिर प्रवेश डॉ.रंजना कदम	173
35	भारतीय लोकशाहीची वाटचाल प्रा. एल.व्ही. साके	178
36	श्रीराम दुर्ग यांच्या 'क्षितिजापलीकडील सूर्य' काव्य संग्रहाचे अवलोकन डॉ.संजय पाटोळे	182
37	महाराष्ट्रातील नागरी स्थानिक संस्थांचा इतिहास व विकास डॉ.सुरेंद्र मोरे आणि विजय सूर्यवंशी	194
38	प्राचीन पंचायतराज व्यवस्थेचे आधुनिक स्वरूप - एक अध्ययन डॉ. सुनिल चकवे	198
39	रवींद्र दामोदर लाखे यांच्या कवितेतील 'मी' चा शोध प्रा. अरुण ठोके	201
40	मराठी साहित्यावरील संविधानवादी तत्त्वांचा प्रभाव प्रा. निलेश लोढे	209
41	प्राचीन आणि मध्ययुगीन भारतातील ख्रिस्ती धर्म विश्वास वळवी	214
42	भारतीय दारिद्र्याची समस्या - एक चिकित्सक अभ्यास डॉ.मनोजकुमार भोवते	218
44	'छावणी' कादंबरीतील ग्रामीण जीवनाशी एकजीव झालेल्या म्हणी व वाक्प्रचार यांचा चिकित्सक अभ्यास डॉ.संगीता शेळके	222
45	अमरावती विभागातील आदिवासी आश्रमशाळांमधील शिक्षकांच्या भावनिक बुद्धिमत्तेचा विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक संपादनावर होणारा परिणाम - एक अभ्यास विठ्ठल होनाळे आणि डॉ. मोहन खताळ	225
46	महेंकरांची भाषाशैली डॉ. प्रवीण कारंजकर	229
47	मध्याकाळातील मोगालांचे लष्कर - एक अभ्यास प्रा.योगेश करवाडे	233
49	महाराष्ट्रातील तीर्थक्षेत्रे-पर्यटनाची साडेतीन शक्तीपीठे डॉ.जगन्नाथ ढाकणे	238
50	डॉक्टरांच्या ललित लेखनातील सामाजिकता डॉ.संगीता चव्हाण	242
51	संत एकनाथ महाराजांचे अभंग व दुष्काळ डॉ.अनिल भगत	246
52	विज्ञान शिक्षकांचा माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान विषयीचा दृष्टीकोन : एक अभ्यास डॉ. विजया पाटील	251
53	१९ व्या शतकाच्या उत्तरार्धातील महाराष्ट्रातील शेती सुधारणा विषयक विचार व कार्य डॉ.शिवाजी वाघमोडे	254
54	व्यवस्थेला शस्त्रक्रियेच्या टेबलावर तपासणारी डॉ.मच्छिंद्र चोरमारे यांची कविता डॉ.सुरेश खोब्रागडे	259
55	जम्मू-काश्मीर - एक जटिल समस्या प्रा.दीपकराव देवरे	268
56	नागपूरकर भोसल्यांचा इतिहास आणि इतिहास संशोधन भालचंद्र रामचंद्र अंधारे यांचे तीन ग्रंथ : भाष्य दिगांबर कापसे	271
57	भिकाऱ्यांची समस्या व उपाय प्रा.बाळकृष्ण रामटेके	274
58	कार्ला लेणीतील शिलालेख - समाज जीवनाचे चित्रण डॉ. माधवी खरात	278
59	जाणिवेचे मानस घटनाशास्त्र : एक विवेचन डॉ.राजेसाहेब मारडकर आणि श्रीमती रीना बावनकुळे	284
60	आधुनिक काळातील ग्रंथालयातील बदलाचे व्यवस्थापन प्रा.रोहिदास लोहकरे	290

विज्ञान शिक्षकांचा माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान विषयीचा दृष्टीकोन: एक अभ्यास

डॉ. विजया पाटील

Asso. Professor

School of Education

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University Nashik.

vijayapatil21@gmail.com

M.9423141421

प्रास्ताविक

वास्तविक परिस्थितीत माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान (Information Communication) ची चळवळ जोमाने सुरू आहे. प्रत्येक क्षेत्रात माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान अविभाज्य घटक आहे. त्यात 'शिक्षण' ह्या क्षेत्रात शालेय स्तरापासूनच माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान चा समावेश आहे. शिक्षणामध्ये माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान हे उपयुक्त आहे. सर्व प्रकारचे स्रोत आणि डिजिटल साक्षरता झालेली आहे. अलीकडे शालेय अभ्यासक्रमात माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान हा विषय अनिवार्य करण्यात आलेला आहे. त्यात संगणक, संप्रेषण आणि आशय तंत्रविज्ञान आहे. औपचारिक आणि अनौपचारिक शिक्षणाचे प्रभावी साधन आहे. शाळांमध्ये राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षण अभियान (RMSA) च्या अंतर्गत हा विषय सुरू झाला आहे.

'ICT are basically information handling tools- a varied set of goods, application and services that are used to produce, store, process, distribute and exchange information'. United Nation Development Programme (UNDP) ने केलेल्या ज्या व्याख्येनुसार गतिमानता आलेली आहे.

शाळांमधील माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञानाचा उपयोग हा रेकॉर्ड ठेवणे, संशोधन कार्य, सादरीकरणे, आर्थिक हिशोब, परीक्षा, निकाल लावणे, संप्रेषण पर्यवेक्षण, व्यवस्थापन, अध्ययन, अध्यापन पिअरर आणि पिटरजेम (२०११) ह्यांच्या मते शाळेमध्ये वर्गामधील अध्ययन प्रगती, शालेय व्यवस्थापन व इतर कामे, पी.पी.टी. चा वापर, इ.मुळे परिणामकारकता वाढलेली आहे.

किंगवे आणि ऑनवेरी (२०११) त्यांच्या मते शाळेमधील माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञानाने अध्ययन व अध्यापनातील उच्च स्तरावरील गुणवत्ता दिसून येते. शाळांमध्ये शासनामार्फतही अनेक प्रकारची माहिती ऑनलाईन मागवली जाते. त्यामुळे प्रशासकीय व्यक्तींनाही उपयोग होतो. शालेय माध्यमिक स्तरावरील (८वी ते १०वी) विज्ञानातही माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञानाचा अमावेश करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे शिक्षकांवर जबाबदारीही आलेली आहे. विज्ञान शिक्षकांना माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञानाच्या संदर्भात दैनंदिन माध्यमात अध्यापनात येणारे अनुभव तसेच, त्यांचा नेमका दृष्टीकोन कसा आहे? हे पाहण्यासाठी प्रस्तुत संशोधनाची निवड करण्यात आली.

संशोधन शीर्षक

विज्ञान शिक्षकांचा माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान विषयीचा दृष्टीकोन: एक अभ्यास

संशोधनाची उद्दिष्टे

- विज्ञान शिक्षकांचा माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान दृष्टिकोनाचा आढावा घेणे.
- विज्ञान शिक्षकांचा माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान दृष्टिकोनाविषयीचे विश्लेषण करणे.
- विज्ञान शिक्षकांचा माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान दृष्टिकोनाविषयी निष्कर्ष व शिफारशी सुचविणे

संशोधनाची व्याप्ती व मर्यादा

- संशोधनाचे निष्कर्ष माध्यमिक स्तरावरील सर्व विज्ञान शिक्षकांना लागू होतील.
- नाशिक शहरातील फक्त एकाच संस्थेतील मराठी व इंग्रजी माध्यमाच्या एकूण २० विज्ञान शिक्षकांपुरतेच मर्यादित
- माध्यमिक स्तरावरील विज्ञान शिक्षकांचा समावेश